Saopštenje Banke hrane povodom Dana djeteta

Međunarodni dan djeteta obilježava se u čitavom svijetu počevši od 20. novembra 1989. god na inicijativu Organizacije Ujedinjenih nacija . UN Konvencija o pravima djeteta je univerzalni međunarodni dokument posvećen djeci, izraz potrebe da se djeci obezbijedi posebna zaštita i briga, jer postojeći sistem zaštite prava i sloboda građana na međunarodnom planu nije bio dovoljna garancija i u zaštiti prava i interesa djece. Obilježavanjem ovog dana se želi senzibilizirati javno mnjenje i ustanove za potrebu zaštite maloljetnika od zlouporabe, nasilja i raznih oblika diskriminacije. Takođe se žele podstaći organizacije koje se bave ljudskim pravima i slobodama na preuzimanje konkretnih koraka u zaštiti i unapređenju dječjih prava jer su ta prava temelj izgradnje naprednog društva. Razumijevanju problema siromaštva djece potrebno je pristupiti iz konteksta ostvarivanja ljudskih prava, odnosno Konvencije o pravima djeteta koja naglašava da svako dijete, pa tako i ono koje živi u uslovima siromaštva, ima pravo na ostvarivanje osnovnih građanskih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava. Na ovaj dan na poseban način treba gledati na prava djece i adolescenata na najsiromašnijim područjima na svijetu. 2012.god je urađena prva studija UN o siromaštvu djece u Crnoj Gori gdje smo vidijeli da djeca čine većinu ljudi koja žive u siromaštvu. U Crnoj Gori više od 15.000 djece živi u siromaštvu.Siromašna djeca dolaze najčešće iz višegeneracijskih porodica sa troje i više djece , to su djeca samohranih roditelja,djeca u porodicama bez zaposlenih, u porodicama korisnika materijalnog obezbjeđenja porodice , kao i djeca bez odgovarajuće roditeljske brige , djeca s teškoćama u razvoju i djeca romske nacionalne manjine. Djeci iz ovih porodica Banka hrane najčešće pruža pomoć u vidu hrane, garderobe, obuće i sl.

Ostaviti djecu da žive u siromaštvu, ne pomoći im, ne dati im podršku vrlo često može voditi tome da ta djeca ostanu živjeti u siromaštvu, da odrastu u ljude koji nemaju radnu kvalifikaciju, koji nemaju zvanje koje će im omogućiti pronalazak posla koji će im osigurati pristojnu platu od koje mogu živjeti.Tako se stvara ciklicno siromaštvo koje se prenosi sa generacije na generaciju. Mnogo djece u Crnoj Gori živi u takozvanom relativnom siromaštvu, što znači da je životni standard djeteta daleko od onog što se smatra normalnim stilom života djece u društvu. Prihod porodice je veoma važan za procjenu stepena ugroženosti porodice ali na njega utiče i dostupnost ustanovama zdravlja i obrazovanja. Prihod se mora regilisati kroz porast zapošljavanja, makroekonomske stabilnosti i razvoj. Obrazovne ustanove, škole, vrtići,

zdravstvene ustanove se moraju učiniti dostupnijim siromašnim porodicama. Djeca su posebno zavisna od svojih roditelja , stoga se u rješavanju problema siromaštva djece, djeca ne mogu posmatrati kao izolovani subjekti. Potrebno je po nama uvesti nultu stopu poreza na dječiji hranu kao i minimilizovati stopu poreza na dječiju garderobu i obuću. Dječiji dodatak mora biti zadovoljavajućeg iznosa novca i obavezujući , što bi značilo da bude neka vrsta sigurnosti za svu djecu koja dolaze i socijalno ugroženih porodica. U Crnoj Goro se pojavilo tzv. „novo siromaštvo“ koje je povezano s ekonomskom krizom, porastom nezaposlenosti, nesigurnim zaposlenjem, financijskom nesigurnosti, prezaduženosti. „Novo siromaštvo“ odnosi se i na obrazovano stanovništvo iz urbanih sredina koje više nije u stanju održati dosadašnji životni standard te žive u financijskoj nesigurnosti i sve češće traže pomoć . Djeca koja žive u siromaštvu izložena su stigmi i neprihvaćanju od strane vršnjaka. Jedna od prioritetnih aktivnosti svih koji se bave djecom treba biti socijalno uključivanje siromašne djece i suprotstavljanje svakom obliku diskriminacije. U svrhu efikasnije borbe protiv siromaštva djece i planiranja efikasnih programa pomoći i podrške, potrebno je unaprijediti praćenja pokazatelja siromaštva djece i provoditi istraživanja. U borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti veliku ulogu imaju organizacije civilnog društva. Naophodno je jačati partnerske odnose između organizacija civilnog društva, javnih ustanova i ustanova jedinica lokalne samouprave kako bi se izradili, realizovali i koordinirali programi pomoći siromašnim porodicama sa djecom, a koji bi bili usmjereni smanjivanju i sprečavanju pojave siromaštva i socijalne isključenosti. Vlada Crne Gore mora sistemski da riješi problem siromaštva , uključujući i siromaštvo djece. Na to se obavezala potpisavši 17 ciljeva održivog razvoja UN 2015. godine među kojima je prvi iskorjenjivanje siromaštva do 2030. godine. Strategija za borbu protiv siromaštva mora ugledati svetlost dana i ne razumijemo zašto se odlaže izrada ovako važnog dokumenta. Veoma je važno da država prepozna ranjivost siromašne djece i vrijednost ulaganja u djecu u najranijoj dobi, jer usmjeravajući sredstva u djecu radimo temelje za budućnost i gradimo društvo u kojem ćemo imati više obrazovanih ljudi, koji će onda na drugačiji način moći učestvovato na tržištu rada, privređivati i doprinositi boljitku društva u cjelini.

Značaj medija je veoma važan za rješenje problema siromaštva , uključujući i dječije siromaštvo . Nema otvorenih debata, rasprava na ovu temu. Svi bi trebalo da damo toj temi na značaju, da zajedno nađemo dobro rješenje za ovaj kompleksan problem. Ukoliko siromaštvo nije aktuelna tema u društvu, onda je malo vjerovatno da će biti prioritet. Ukoliko javnost ne priča o stvarima koje ih se tiču, na primjer obrazovanje, socijalna zaštita, zdravstveni sistem, siromaštvo, tržište rada, ukoliko društvo ne naznači kao njima najvažnije takve stvari, koje se tiču konkretno njih, mala je vjerovatnoća da će se njima baviti i oni koji odlučuju i da će poboljšati stanje u tim kategorijama Treba da izbjegnemo administrativni pristup problemu siromaštva i još veću nevidljivost socijalno ugroženih. Društvo mora da se posveti više ovom pitanju jer se radi o budućnosti naše djece. Jedna od preporuka vezanih uz borbu protiv dječjeg siromaštva je omogućavanje siromašnoj djeci uključivanja u redovni program predškolskog obrazovanja , jer ono u nije samo socijalizacijski moment u životu jednog djeteta kojim razvijamo njegove potencijale, nego može biti u egzistencijalnom smislu dobra podrška optimalnom rastu i razvoju djeteta. Jednako je važno da djeca iz socijalno ugroženih porodica u školskom sistemu imaju besplatan obrok koji ne samo da će pomoći roditeljima u finansijskim smislu već će doprinijeti i rastu i razvoji kao i boljem uspjehu djece u nastavi. Besplatan prevoz djece do škole je jedan od

načina kako pomoći djeci iz socijalno ugroženih porodica da redovno pohađaju nastavu i ostvaruju bolje rezultate. Često djeca bez obrazovne podrške u ranijoj životnoj dobi postižu lošiji školski uspjeh i to se pripisuje njihovom intelektualnom kapacitetu, a zapravo vrlo često nema veze s tim. Potrebno je da im kao društvo obezbijedimo besplatne dopunske časove iz određenih predmeta u školi kao što to često imaju mogućnost djeca iz stituiranijih porodica. Podrška u nabavci knjiga i školskog programa je obavezujuća za zemlju koja odgovorno brine o djeci iz materijalno ugroženih porodica i ne samo za osnovnu školu. Upravo nam i siromašni roditelji govore koliko školovanje iziskuje dodatna financijskih sredstava. Desava se ne rijetko da roditelji iz socijalno ugroženih porodica imaju niži nivo svijesti o značaju obrazovanja za izlazak iz siromaštva, zbog čega bi bilo važno osmisliti programe podrške i senzibilizirati roditelje o važnosti obrazovanja njihove djece. Siromašna djeca češće upisuju srednje škole koje daju niži nivo kvalifikacije, što onda dovodi do toga da u budućnosti mogu biti teže zapošljivi na tržištu rada. U tom smislu bi strategije borbe protiv dječjeg siromaštva trebale biti usmjerene ka podsticanju i osnaživanju obrazovanja siromašne djece. Akcije podizanja javne svijesti o važnosti iskorijevanja siromaštva su značajne da podstaknu građane i društveno odgovorne kompanije na važnost redovnog doniranja i pomaganja socijalno ugroženim porodicama. Marina Medojević , predsjednica i Volonterski tim Banke hrane Crne Gore